

MET ELKAAR

VOORSCHOTEN

SAMEN AAN DE SLAG

Voorschoten

INHOUDSOPGAVE

SAMEN AAN DE SLAG!	4
WAAR STAAN WIJ VOOR?	6
<i>Voorschoten; een parel in de regio</i>	6
<i>Waarden gedreven politiek</i>	6
<i>Gemeenschapszin</i>	6
<i>Samenwerken in het belang van het dorp</i>	7
<i>Onze aanpak</i>	7
Top CDA-prioriteiten	8
1. WONINGBOUW MET VERSTERKING VAN WAARDEN	10
<i>Een huis is meer dan een stapel stenen met een dak</i>	11
<i>Meer ambitie!</i>	11
<i>Voorschoten blijft groen door te bouwen op steen</i>	12
<i>Als wij bouwen, dan bouwen we voor een gemeenschap</i>	12
<i>Wij bouwen een gemeenschapshuis</i>	13
<i>We bouwen toekomstgericht, kwalitatief én flexibel</i>	13
<i>Ons erfgoed is ons verhaal</i>	14
<i>In ons dorp reizen we veilig en schoon</i>	14
<i>Onze plannen:</i>	14
<i>Wonen</i>	14
<i>Voorzieningen</i>	16
<i>Verkeersveiligheid</i>	17
2. EEN VOORSCHOTEN DAT WE GOED DOOR KUNNEN GEVEN AAN DE VOLGENDE GENERATIE	19
<i>We zetten in op een succesvolle overgang naar een duurzame maatschappij.</i>	20
<i>Klimaatadaptatie, bomenbeleid en biodiversiteit</i>	20
<i>Wij pakken door op de energietransitie</i>	21
<i>Wij blijven inkopen bij duurzame bedrijven</i>	22
<i>Afval is een waardevolle grondstof</i>	22

<i>Onze plannen</i>	22
<i>Energie en warmte</i>	22
<i>Buitenruimte en klimaatadaptatie</i>	23
<i>Afval- en grondstoffen en water</i>	25
3. DAADKRACHTIG, ZELFSTANDIG BESTUUR – VOORSCHOTEN IN DE REGIO	26
<i>Een gemeenschap bouw je samen. Een zelfstandig Voorschoten.</i>	27
<i>Meer aandacht voor regionale samenwerking</i>	27
<i>Een ambtelijk apparaat dat bij Voorschoten past</i>	28
<i>Participatie – vroegtijdig met een standaardproces en afstemmen op doel</i>	28
<i>Duidelijkheid in de gemeentefinanciën</i>	29
<i>Onze plannen</i>	29
4. SAMEN STERK VOOR EEN LEVENDIGE EN TOEKOMSTBESTENDIGE ECONOMIE	31
<i>Verbeteren contact met ondernemers</i>	32
<i>Wij koesteren ons dorpscentrum en investeren in moderne winkelgebieden</i>	32
<i>Duurzame en slimme bedrijvigheid</i>	32
<i>Onze plannen</i>	33
<i>Bereikbaarheid en leefbaarheid</i>	33
<i>Moderne winkelgebieden</i>	33
<i>Sterke en duurzame bedrijventerreinen</i>	34
<i>Ondernemersvriendelijke gemeente</i>	34
5. ZORGZAME EN WEERBARE SAMENLEVING	36
<i>Vitaal verenigingsleven</i>	37
<i>Voor het CDA zijn vrijwilligers goud waard</i>	38
<i>Zorgen doen we samen</i>	38
<i>Wij staan voor een adequaat en sociaal minimabeleid</i>	39
<i>Een veilig en weerbaar Voorschoten</i>	40
<i>Onze plannen</i>	40
<i>Zorg en ondersteuning</i>	40
<i>Veiligheid en weerbaarheid</i>	42

6.	VERANTWOORD BEGROTEN	44
	<i>Zorgvuldig investeren</i>	44
	<i>Alleen door te sparen kan je weerstands-vermogen opbouwen</i>	45
	<i>Het eerlijke verhaal</i>	46
	<i>Vakkennis raadsleden</i>	46
	<i>De rekenkamer is cruciaal</i>	46
	<i>Onze plannen</i>	46

Samen aan de slag!

Op 18 maart 2026 gaan we weer naar de stembus. Misschien zult u denken: alweer? Want de politiek heeft de afgelopen jaren niet haar beste kant laten zien. We zagen veel geruzie, chaos en lelijkheid. Dat is niet iets dat u van het CDA hoeft te verwachten.

Vier jaar knokten we voor ú

Vier jaar geleden vroegen we om uw stem. Na vier jaar oppositie, kon het CDA in Voorschoten weer een wethouder leveren. We konden verschil maken. Dat deden we zonder geschreeuw, chaos en geruzie. Op een fatsoenlijke manier probeerden wij te leveren. Voor u.

Dat is gelukt. We hebben een begin gemaakt met het nieuwe zwembad en met een nieuwe sporthal. We zorgden dat er eindelijk een nieuwe atletiekbaan kwam. En we maakten ons hard voor een nieuwe bibliotheek. Die komt er. We stroopten onze mouwen op voor Adegeest. Er komen nieuwe riolen én het wordt er groener. Het zijn stuk voor stuk resultaten voor ú.

We willen door voor een beter Voorschoten

Maar... we zijn nog niet klaar. We willen nog zoveel meer doen. We spreken zoveel inwoners die geen geschikte woning kunnen vinden. Volop bouwen dus, maar wel mét behoud van ons groene karakter. We willen veilige oversteekplaatsen. Het kruispunt bij de Mozartlaan pakken we aan. Voor onze ondernemers willen we een gemeente zijn die mét ze werkt en niet een sta in de weg wordt. Een mooie Beethovenlaan, een prachtig centrum en een geweldig winkelcentrum in Noord-Hofland.

Voor onze scholen is het vijf óver twaalf. Er moet echt wat gebeuren. De urgentie is hoog, want de Emmaus, Nutsbasisschool, maar vooral de Fortgens kunnen niet langer wachten. En we willen ook een sociaal dorp waarin we niemand

laten vallen. Ook als het even tegenzit, dan moet je op een gemeente kunnen bouwen. Kortom, ons karwei is nog niet klaar.

Met elkaar Voorschoten Samen aan de slag!

Dat willen we sámen doen. Wij willen geen politiek vanuit het gemeentehuis. Wij willen de wijken in. Wij geloven in de kracht van de samenleving. Samen kunnen we Voorschoten nog mooier maken.

Want dat gevoel van saamhorigheid: dat is wat Voorschoten zo bijzonder maakt. Een hecht groen dorp met veel verenigingen. Voor iedereen is er wat te doen. Of je nu jong of oud, of je nu rijk of arm, gevlucht of hier geboren bent, wat de kleur van je huid, je afkomst, je geaardheid of je geloof ook is... In Voorschoten hoor je erbij. Samen maken we Voorschoten tot wat het is: de parel aan de Vliet. Met elkaar. Aan de slag dus!

Bart van Horck

Waar staan wij voor?

Voorschoten: een parel in de regio

Wij zijn trots op Voorschoten. Een prachtige gemeente om in te wonen, te werken en te verblijven. Het gemeentebestuur moet ervoor zorgen dat de kwaliteiten van Voorschoten worden behouden en waar nodig versterkt. In dit programma geven wij aan waar wij kansen zien en wat onze standpunten zijn.

Waarden gedreven politiek

Wij benaderen actualiteiten vanuit de christendemocratische uitgangspunten, publieke gerechtigheid, rentmeesterschap, solidariteit en gespreide verantwoordelijkheid. Omkijken naar elkaar. Elkaar vertrouwen geven. Goed zorgen voor het milieu, onze natuur en cultuurhistorie. Investeren in een duurzame toekomst met een scherp oog op de begroting.

Gemeenschapszin

De wereld verandert snel. Vertrouwen in de politiek staat onder druk en het lijkt soms ieder voor zich in een sterk geïndividualiseerde samenleving. Aan dit vertrouwen moet blijvend worden gewerkt en de lokale politiek staat daarvoor als eerste aan de lat. Samenleven is meer dan je eigen geluk en ieder voor zich. Het gaat om respect, verantwoordelijkheid nemen en naar elkaar omzien. Wij doen daarbij ook een appèl op ieders eigen verantwoordelijkheid van inwoners om respectvol met elkaar om te gaan.

Een weerbare samenleving

In Voorschoten staat niemand er alleen voor. Samen houden wij ons weerbaar in crisissituaties, onrust of bij persoonlijke problemen. Wij willen dat de gemeente dit uitdraagt en alle Voorschotenaren uitnodigt om deel te nemen aan de samenleving. Wij vragen ook van onze inwoners om oog te houden voor elkaar en de omgeving. Om dit te versterken willen wij dat elke buurt een ontmoetingsplek heeft, waar de leden van de wijkverenigingen ervoor kunnen zorgen dat er naar elkaar omgekeken wordt.

Samenwerken in het belang van het dorp

De verhoudingen in de Voorschotense Gemeenteraad zijn goed. Wij blijven ons inzetten voor een goede en constructieve samenwerking met andere partijen. Een scherp inhoudelijk debat is prima en noodzakelijk, wij voeren dit debat met respect voor elkaars standpunt en wars van polarisatie. We hebben de waarheid niet in pacht en staan open voor de argumenten. Wij dienen voorstellen in om Voorschoten beter te maken en steunen voorstellen die goed zijn voor ons dorp.

Onze aanpak

Wij willen dat Voorschoten zich inzet voor een samenleving die zichzelf weer weerbaar kan maken. Wij zien de woningbouwopgave als één van de belangrijkste thema's voor de komende raadsperiode. Wij willen het voorzieningenniveau en de kwaliteit van leven in Voorschoten behouden en versterken.

Wij willen een daadkrachtig en aanspreekbaar gemeentelijk apparaat. Bestuurlijk zelfstandig en gericht op samenwerking. Met dit programma investeren wij in de zichtbaarheid van de wijk- buurt- en sportverenigingen. Dat zijn de plekken waar dagelijks gewerkt wordt aan de samenleving. Waar burens naar elkaar omkijken en waar mensen elkaar kunnen helpen de steeds veranderende wereld te kunnen blijven begrijpen. Wij willen dat er veilig en gezond kan worden geleefd in Voorschoten. We willen dat ondernemers voldoende ruimte zien om te investeren.

Soms botsen belangen. Ook dan moeten wij een keuze maken in het belang van de te behalen opgave. Wij willen daarbij het eerlijke verhaal geven. Soms gaat woningbouw ten koste van groen. Dit zijn moeilijke keuzes, maar dat kan je aan een fatsoenlijk en betrouwbaar bestuur overlaten.

Top CDA-prioriteiten

- 1 Voorschoten is zelfstandig en blijft dat ook.** Bestuur dicht bij de mensen die Voorschoten kennen. We werken samen in de regio maar blijven een sterk en zelfstandig dorp. We blijven de Parel aan de Vliet.
- 2 Bouwen voor Voorschoten en mét Voorschoten.** We willen sneller meer betaalbare woningen bouwen. We willen goede voorzieningen voor sport en ontmoeting. Voor onze kinderen zijn goede schoolgebouwen noodzakelijk. Dat betekent vaart maken met nieuwbouw voor de Fortgens, Emmaus en de Nuts.
- 3 Een Voorschoten dat we door kunnen geven.** Een groen, mooi en duurzaam Voorschoten is waar we voor staan. Wijken maken we groener. De rijksoverheid wil Nederland in 2050 van het gas. Wij maken Voorschoten daar klaar voor. We doen dat betaalbaar voor bewoners.
- 4 Een sterke en eerlijke economie.** Ruim baan voor onze ondernemers in Voorschoten. We werken mét hen samen voor een sterke economie. We willen aantrekkelijke en bereikbare winkelgebieden.
- 5 Een sterk en sociaal Voorschoten.** Ons sterk verenigingsleven maakt Voorschoten tot wat het is. Dat blijven we steunen. We staan pal voor een nieuw zwembad met sporthal. We zijn een hecht dorp. We laten niemand vallen en bieden steun aan wie dat nodig heeft.
- 6 Een Voorschoten dat veilig is én blijft.** Gevaarlijke verkeerspunten verbeteren we. Bij donkere fietspaden of wegen zorgen we voor veilige verlichting. Criminaliteit en ondermijning pakken we krachtig aan.

7

Zuinig met geld. Voorschoten kent hoge woonlasten. We laten die niet verder stijgen. We kunnen en willen investeren in goede voorzieningen voor onze inwoners. Maar we gaan verstandig om met geld.

1. Woningbouw met versterking van waarden

Woningbouw is topprioriteit. Wij streven naar 1000 nieuwe woningen in 2030. Er ligt veel op de plank. We willen sneller en meer bouwen.

Een huis is meer dan een stapel stenen met een dak

Een huis is een thuis, waar je je gekend weet en veilig voelt, alleen of met dierbaren om je heen. Wonen is een basisrecht. Volkshuisvesting begint met het denken vanuit de lokale gemeenschap. Wat is er nodig om met elkaar een gemeenschap te vormen? Dat gaat over de bouw en het behoud van voorzieningen, veiligheid, en het voorkomen dat mensen, oud of jong, uit hun vertrouwde woonomgeving weg moeten door het woningtekort.

Meer ambitie!

Er is een grote woningbehoefte in Voorschoten en de nabijgelegen regio. Om de woningnood aan te pakken kiezen we voor ambitie. Wij willen dat Voorschoten groeit. Dat vergt scherpe keuzes, zodat jongeren niet meer onnodig lang thuis hoeven te wonen. De start van Starrenburg-III is een begin, maar er is meer nodig. Er moet meer gebouwd worden in Voorschoten. Naast een groot project betekent dat in veel wijken een straatje of 'plukje' woningen erbij.

Op basis van de Woonvisie maken wij vaart met de uitvoering van bestaande plannen, om zo het streven van 1000 nieuwe woningen in 2030 te behalen. Daarnaast kijken we verder naar 2040.

Onze woningopgave vraagt veel van zowel ondernemers, bewoners, politiek en gemeente. Prioriteit bij woningbouw betekent dat wij soms moeten instemmen met wat groenverlies. Door dat samen te doen, kunnen we meer!

Om succesvol en sneller te kunnen bouwen, vinden wij betrokkenheid van bewoners cruciaal. Vroege en goede betrokkenheid van bewoners bij bouwprojecten in de buurt bepalen of iets snel of juist langzaam kan worden voltooid. Wij willen daarom een eenmalige **Voorschotense woontop**.

We stellen daarnaast een gemeentelijk versnellingsteam in. Met de bestaande capaciteit willen wij hiermee:

1. vergunningverlening versnellen;
2. beschikbare subsidies benutten;
3. actie ondernemen om ontwikkelaars te laten starten met bouw en om dwingendere maatregelen onderzoeken.

Voorschoten blijft groen door te bouwen op steen

Onze groene ruimte is beperkt in Voorschoten. Dat betekent dat onze grondhouding is om groen ook groen te laten in Voorschoten. We pakken tegelijkertijd de woningnood aan. Voor ons betekent dat dat we bij voorkeur gaan inbreiden, optoppen en herontwikkelen. Voorschoten blijft groen met een open karakter. Het bestaande groen blijft behouden, we versterken de biodiversiteit en doen wat nodig is voor een goede klimaatadaptatie. Zo zijn onze wijken fijne plekken om te leven en elkaar te ontmoeten, inclusief ruimte voor sport, recreatie en ondernemerschap.

Dit is ook stevig verankerd in de Omgevingsvisie Voorschoten 2040 die tijdens de afgelopen raadsperiode na een uitgebreid participatieproces is vastgesteld.

Als wij bouwen, dan bouwen we voor een gemeenschap

Een wijk is meer dan een verzameling huizen. We behouden buurthuizen, dragen bij aan ruimtes voor arts en alle andere voorzieningen die het tot een levendige wijk maken. Wij vinden het belangrijk dat er zowel bij bestaande als nieuwe wijken voldoende groen en voorzieningen beschikbaar zijn voor de bewoners. Juist door te investeren in het 'publiek kapitaal' versterken we de leefbaarheid in ons dorp.

Bij nieuw te ontwikkelen projecten vinden we het van groot belang dat ontmoeting en ruimte voor voorzieningen (arts, verloskundige etc) centraal staan in het ontwerp. We voorzien een grote behoefte aan kleinschalige

buurtstructuren (hofjes, woonerven) en ruimte voor gedeelde voorzieningen zoals buurtkamers, tuinen en speelplekken. Dit nemen we mee in het gesprek met projectontwikkelaars en steunen initiatieven van bewoners.

Wij bouwen een gemeenschapshuis

Wij zijn voorstander van nieuwbouw van het gemeentehuis. Voor het CDA is het nieuwe gemeentehuis niet alleen een toekomstbestendige werkplek voor bestuur en ambtenaren, maar ook een thuis voor maatschappelijke organisaties. Zo investeren we trots in onze zelfstandige gemeente met alle voorzieningen voor bewoners.

We vinden het belangrijk dat de bibliotheek, Voorschoten Voor Elkaar en het Centrum voor Jeugd en Gezin ook een plek krijgen binnen de nieuwbouw voor een gemeentehuis. Daarmee bouwen we echt aan een huis voor de gemeenschap van Voorschoten en spelen we schaarse locaties vrij voor nieuwe woningen.

Wij willen goede aansturing van dit project. Dit moet worden opgeleverd binnen het daarvoor beschikbare budget. Het mag niet ten koste gaan van andere projecten.

We bouwen toekomstgericht, kwalitatief én flexibel

Het (bijna) energieneutraal bouwen zorgt nu al voor toekomstbestendige wijken en veel comfort. Zonder het bouwtempo te vertragen stimuleren innovaties zoals modulair en circulair bouwen (het duurzaam gebruik van bouwmaterialen). Zo kunnen we ontwerpen laten aansluiten bij de behoeften van toekomstige generaties. We maken gebruik van flexibele concepten: bouw woningen en wijken die in de toekomst makkelijk aangepast kunnen worden aan veranderende behoeften van bewoners en de wijk. Biobased bouwen biedt meerdere voordelen een hoge restwaarde, gezond binnenklimaat én CO2 opslag.

Ons erfgoed is ons verhaal

Het erfgoed is uniek voor Voorschoten. Het CDA zet zich in om het historisch erfgoed te bewaren, tot zijn recht te laten komen en de inwoners hiermee te verbinden, ervan te laten genieten en eraan bij te laten dragen. Het gaat daarbij zowel om de gebouwen, als de groene delen van de buitenplaatsen, bossen en historische tuinen als ook het water zoals historische trekvaarten.

In ons dorp reizen we veilig en schoon

Wij willen dat onze gemeente inzet op veilig en schoon (deel)vervoer, zodat we de druk op het milieu kunnen verminderen en tegelijkertijd de bereikbaarheid, de leefbaarheid en de luchtkwaliteit verbeteren.

Veilige fiets- en wandelpaden, openbaar vervoer en veilige wegen zijn belangrijk voor zowel de bereikbaarheid als de duurzaamheid van onze gemeente. Fietsen is belangrijk voor veel van onze inwoners, daarom kiezen we voor voldoende veilige plekken om fietsen te parkeren. Onveilige kruispunten en oversteekplekken pakken we waar nodig verder aan, zeker waar kinderen en andere kwetsbare verkeersdeelnemers lopen, fietsen of oversteken.

Onze plannen:

Wonen

- Wij bouwen gemengde wijken. Wij houden rekening met de regionale woningbouwafspraken en kiezen waar mogelijk voor een mix van hoger, midden en betaalbaar segment.
- Wij roepen alle belanghebbenden zo snel mogelijk bij elkaar voor een **Voorschotense woontop**. Het doel daarvan is om samen afspraken te maken hoe we de woningbouw in Voorschoten kunnen versnellen. We willen maatwerkafspraken maken met corporaties, bouwers en betrokkenen.
- De achterstand in (nieuw)bouw van sociale woningen moet worden ingehaald. Er moeten meer sociale huurwoningen met prioriteit

worden opgeleverd. We slaan met de corporaties Woonzorg, De Sleutels en ook Rijnhart de handen ineen.

- De herontwikkeling van delen van Vlietwijk biedt kansen voor meer woningen. Wij verliezen het belang van de bewoners niet uit het oog. Herontwikkeling vindt plaats mét de bewoners en niet over de bewoners. Zo geven we invulling aan de wens voor meer woningen enerzijds en de belangen van bewoners anderzijds.
- Wij ondersteunen het opstellen van een Woonzorgvisie met een doelgroepenbenadering. Samen met particulieren en woningbouwcorporaties willen wij knarrenhofjes, meergeneratiehofjes, mantelzorgwoningen en vormen van beschermd wonen bouwen.
- Bij nieuwbouwontwikkelingen zetten we in op kleinere betaalbare koop en huurwoningen voor ouderen en starters, jongeren en hulpbehoevenden. Dit zorgt voor de gewenste doorstroming.
- Voor projecten willen wij een 'snelheidsclausule' verkennen in de privaatrechtelijke afspraken. Als afgesproken wordt dat er gebouwd gaat worden, dan willen wij ook dat er gebouwd gaat worden. Wij willen geen vertraging meer van de woningbouw.
- We geven voorrang aan eigen inwoners bij nieuwbouw.
- Vanwege het behouden van het dorpse karakter zijn wij in principe geen voorstander van bouw hoger dan 6 verdiepingen. Bij uitzondering zijn 8 verdiepingen bespreekbaar. Tegelijkertijd geeft de woningnood wel reden tot uitzonderingen afwijking van deze maximale bouwhoogte. Geen hoogbouw in het centrum.
- Wij willen dat Starrenburg III binnen 4 jaar wordt opgeleverd.
- Projecten als Raadhuislaan 41-47, Jan Wagtendonkstraat, FIXIT-terrein, Winston Churchillplein, MOCTerrein, Moeder Godskerk moeten sneller opgepakt worden.
- Voorschoten kan rondom het spoor verdichten en onbebouwde hoeken benutten. Er moet wel parkeergelegenheid bij het station blijven.
- Op het Oude Stationslaantje kunnen op korte termijn appartementen worden gerealiseerd.
- Bouwen in het gebied gelegen achter de Veurseweg tussen Starrenburg III en de Wilgenlaan is voor ons bespreekbaar.

- We willen een actieve aanpak tegen leegstaande woningen. Voor langdurige leegstaande kantoorpanden ondersteunen wij functiewijzigingen naar bewoning.
- De doorstroommakelaar: vaak willen onze seniore inwoners kleiner wonen, maar weten ze niet hoe. Om hier een oplossing voor te bieden, maken we intensiever gebruik van een doorstroommakelaar. Die is nu al succesvol.
- Wij willen participatie voorafgaand aan vergunningverlening van een duidelijk format voorzien met oog voor burens en omgeving. Op dit moment is dit vormvrij en leidt tot onrust en daarna geschillen. Dit willen we voorkomen. Ook verwachten we van de politiek duidelijke sturing in het begin. De politiek moet hier het eerlijke verhaal durven vertellen en geen onrealistische verwachtingen schetsen.
- Wij stellen de vraag of bijvoorbeeld een vleermuizenest de bouw van een complete locatie moet tegenhouden. We respecteren alle wetgeving voor groen en natuur. Tegelijkertijd geldt er een urgente woonopgave die we willen halen. Er kan sprake zijn van onevenredige vertraging door zeer strenge natuurwetgeving. We willen beknellende regeldruk voor de bouwopgave, waar dat juridisch mogelijk is, pragmatisch aanpakken met respect voor de natuur.

Voorzieningen

- Wij pakken door met nieuwbouw scholen. De Fortgensschool wordt in de komende raadsperiode gerealiseerd. We maken vaart met de de nieuwbouw van de Emmaus- en de Nutsschool. Dit doen wij voortvarend en planmatig.
- Scholen combineren we bij voorkeur met kinderopvang.
- Wij zijn voorstander van de bouw van een nieuw gemeenschapshuis.
- De verduurzaamde Kruispuntkerk wordt onze plek voor toneelvereniging, muziekverenigingen, het filmhuis, diverse evenementen. Het wordt een plek in het hart van het dorp en vlak naast het nieuwe gemeenschapshuis.

- De bedoeling is dat Voorschoten beschikt over een zelfstandige Kruispuntkerk zonder dat die afhankelijk is van subsidie. Daarom wordt onderzocht hoe de Kruispuntkerk aan alternatieve inkomsten kan komen, waaronder daghoreca.
- Voor iedere wijk of dorpskern creëren of onderhouden we een eigen ontmoetingsplek. Dit kan bijvoorbeeld zijn in de sportkantine, in de kerk of in de vorm van een huiskamer van de wijk. De invulling van de ontmoetingsplek bepalen we samen met de buurt.
- Het burgerinitiatief Vlietpark dragen we een warm hart toe. We zien daarin een duidelijke meerwaarde voor de Vlietwijk en Krimwijk II.
- Voor goede sportvoorzieningen is een nieuwe sporthal in combinatie met behoud van het zwembad belangrijk. Wij steunen dan ook van harte de ontwikkeling van een nieuw sportcentrum (sporthal en zwembad) bij de locatie van Het Wedde.
- We investeren in laagdrempelige sportplekken in de wijk waar bewoners samen kunnen bewegen. Denk aan seniorenfitness apparaten en het Calisthenics Park in Adegeest.
- Wij vinden dat de Volkstuinders moeten kunnen rekenen op Voorschoten en ruimte voor volkstuinen behouden blijft.

Verkeersveiligheid

- Woonwijken maken we gezinsvriendelijker en 30km/u waar dat kan. We onderzoeken ook op gebiedsontsluitingswegen de opties om de veiligheid te verbeteren, zoals lagere snelheden, veiligere oversteekplaatsen en andere veiligheidsbevorderende maatregelen, zoals scheiding van auto en fietsverkeer.
- We inventariseren specifieke onveilige verkeersplekken in het dorp en gaan in overleg met inwoners, scholen en andere maatschappelijke organisaties om de verkeersveiligheid aan te pakken.
- Wij onderzoeken welke manieren van gedragsbeïnvloeding kunnen helpen om verkeersveiligheid te verbeteren. Denk bijvoorbeeld aan een Spaarpaal voor en bij scholen, waarmee ouders beloond worden voor goed rijgedrag.

- De verkeersveiligheid rondom de kruising Mozartlaan-Leidseweg wordt verbeterd. We onderzoeken alle opties, waaronder verkeerslichten. Uiteraard dient er goed goed overleg plaats te vinden met de beide wijken.
- De veiligheid van fietspaden en schoolroutes moet worden verbeterd. Op de doorgaande wegen moet er een veilige scheiding zijn van autoverkeer met fietsers en voetgangers. Bovendien moeten oversteekplaatsen veilig worden ingericht.
- Wij willen op de Rouboslaan, Generaal Spoorlaan en de Karel Doormanlaan het sluipverkeer aanpakken.

2. Een Voorschoten dat we goed door kunnen geven aan de volgende generatie

Goed rentmeesterschap betekent dat wij zorgdragen voor onze fysieke leefomgeving. Voor natuur, groen, water en duurzame doelen.

We zetten in op een succesvolle overgang naar een duurzame maatschappij.

Het klimaat verandert en dit heeft op de lange termijn gevolgen voor de leefbaarheid in Voorschoten. We werken aan een dorp dat slim omgaat met energie, zuinig is op grondstoffen, rekening houdt met heftige regenbuien en periodes van hitte en droogte beter kan opvangen. Wij doen dit door de bewoners te betrekken, maar zeker ook door inwoners te stimuleren om zelf stappen te nemen om hun huis en directe omgeving te verduurzamen. We zijn daarin ambitieus en ook realistisch.

In ons duurzaamheids dashboard wordt ook de voortgang van diverse duurzaamheidsthema's gevolgd zoals energiereductie, co2-reductie, mate van opwekking lokale energie, energielabels, afvalscheiding, biodiversiteit en watergebruik meegenomen. We nemen waar nodig extra maatregelen om gestelde doelen te halen.

Klimaatadaptatie, bomenbeleid en biodiversiteit

De afgelopen raadsperiode zijn er grote stappen gezet met het ontwikkelen van klimaatadaptatiebeleid samen met de inwoners en belanghebbenden. Een nieuwe uitdaging die Voorschoten robuuster moet maken tegen de gevolgen van klimaatverandering. De gevolgen van hitte, droogte en wateroverlast zijn op wijkniveau in kaart gebracht. Inmiddels worden wijk voor wijk samen met de inwoners gerichte maatregelen ontwikkeld die overlast beperken en de meest kwetsbare plekken aanpakken.

We stimuleren buurtparticipatie in het groenbeheer door bewoners te betrekken bij ontwerp, onderhoud en gebruik van groen, wat eigenaarschap en gemeenschapszin bevordert.

Verder is ook een nieuw bomen en biodiversiteitsbeleid ontwikkeld waarin ook het groenbeleid is meegenomen. Deze visies zijn ook opgenomen in de omgevingsvisie Voorschoten 2040. Wij zorgen ervoor dat Voorschoten een prachtig, groen en weerbaar dorp blijft.

Het plan Adegeest dat in volle uitvoering is (met de rioolvervanging) loopt hierin voorop en is een voorbeeld van een toekomstgerichte wijk. Noord-Hofland volgt aansluitend.

Wij pakken door op de energietransitie

We bouwen het gebruik van aardgas af en bouwen aan een CO2 neutraal energiesysteem. Het eerste tussenstation in deze transitie is 2030, een belangrijke mijlpaal in de het klimaatakkoord en ook in de gemeentelijke plannen voor de energietransitie. We gaan door met de ondersteunende rol van de gemeente bij de grote huizen-isolatie opgave van de komende jaren. Ook blijven we in gesprek met cooperaties om afspraken te maken over de duurzaamheidsdoelen.

Naast maatregelen op huisniveau zoals een elektrische warmtepomp en netbewuste energieopslag (batterijopslag), en oplossingen op buurniveau's zoals energiehubs, willen wij aansluiten op het collectieve warmtenet met eerste aansluitingen voor 2030. Hiermee zetten we in op een brede energie mix en maken we ook tempo met de verduurzaming.

We worden medeaandeelhouder in het nieuwe warmtebedrijf dat in de Leidse regio wordt opgericht. Warmtenetten hebben zich in Denemarken, Finland, Duitsland en Zweden al decennia bewezen als een goede en goedkope warmtevoorziening in huizen. Voorwaarde is een sluitende business case, en een prijs die aantrekkelijk is voor inwoners. Financiële steun vanuit de Rijksoverheid is hiervoor cruciaal.

We zorgen dat risico's goed afgedekt zijn en zijn daar scherp op. Tegelijkertijd zijn we een betrouwbare regiopartner. We volgen een gefaseerd ontwikkeltraject, waarin steeds onzekerheden worden geadresseerd en risico's worden beperkt. De businesscase moet sluitend worden gemaakt. Naast Warmtelinq dient het potentieel van geothermie en aquathermie voor Voorschoten verder onderzocht (en indien mogelijk ontwikkeld) te worden om het warmtenet robuuster te maken en meer wijken te kunnen bedienen.

Wij blijven inkopen bij duurzame bedrijven

Onze gemeente besteedt miljoenen aan inkoop, aanbestedingen en beheer. Van bureaustoelen tot straatstenen, van bruggen tot speeltoestellen en van groenvoorzieningen tot feesten en festivals. We zorgen dat we dit geld doelmatig inzetten op een manier die bijdraagt aan langetermijndoelen: door in te zetten op hergebruik van bijvoorbeeld bruggen, duurzaam asfalt, biobased bouwmaterialen én groene wijken. Zo zijn we de klant van het eerste uur voor lokale en regionale bedrijven met innovatieve producten, besparen we CO₂ en bouwen we aan een weerbare economie voor de toekomst.

Afval is een waardevolle grondstof

Om verdere kostenstijging te voorkomen (voor inwoners én de gemeente) zetten we (via het gemeentelijk afvalbeleid) in op afvalreductie. Voorschoten heeft op dit moment (in verhouding tot andere gemeenten) nog te veel restafval, waardoor de verbrandingskosten onnodig oplopen. Met name bij bio-afval (etensresten en tuinafval) is nog een grote slag te slaan. Een specifieke aanpak bij hoog- en laagbouw is daarvoor noodzakelijk. We hebben daarbij aandacht voor bewustwording afvalverbruik op de gemeentepagina en bij scholen.

Het afval dat we ophalen, gebruiken we op een zo hoogwaardig mogelijke manier. Dit biedt kansen voor nieuwe bedrijvigheid en worden kosten van gemeentelijke afvalverwerking verder verminderd.

Onze plannen

Energie en warmte

- We ondersteunen de oprichting van het regionale warmtebedrijf. Wij zetten ons in om financiële risico's maximaal af te dekken.
- Aansluiting op het warmtenet moet één van de keuzes zijn voor onze inwoners. Inwoners behouden het recht om een eigen alternatief te kiezen, mits dat net zo schoon is als aardgasvrij. Deze keuze is wettelijk vastgelegd.

- We starten een intensieve voorlichtingscampagne om de inwoners goed te informeren en voor te bereiden bij het maken van de keuze. Om het beste advies aan onze inwoners te geven in de verschillende wijken blijven we de (technologische) ontwikkelingen en inzichten volgen als onderdeel van het warmteprogramma dat in 2026 moet worden opgesteld.
- Zonder hulp van de Rijksoverheid redden we het niet. Wij willen dat het nieuwe college zich inzet om regionaal een krachtig geluid naar het Rijk te laten klinken: een warmtenet kost geld en daar moet de Rijksoverheid boter bij de vis doen
- We stimuleren havens om bij een lege ligplaats alleen plek of voorrang aan elektrische boten te bieden.
- We helpen Liander in de aanpak van netcongestie. Het realiseren van een onderstation op de ijsbaan heeft veel impact op de omgeving. Dit is niet onze voorkeurslocatie en wij willen dat het onderstation ruimtelijk goed wordt ingepast. Wij helpen met het verantwoord plaatsen van transformatorhuisjes in de openbare ruimte.
- We stimuleren energiecoöperaties, die op straat of buurniveau als hub kunnen fungeren. Op lange termijn is het hele dorp 'bi-directioneel'. Uiteindelijk zal het hele dorp met meerdere energiesystemen werken. Wij ondersteunen initiatieven voor buurtaccu's (ook op gemeenteground).
- We zetten in op meer laadpalen voor auto's, boten en fietsen.

Buitenruimte en klimaatadaptatie

- Wij blijven bij 5% meer bomen voor komende raadsperiode. Ook gaan we door met het planten van een geboortebom voor elke in Voorschoten geboren baby.
- 'Operatie Noord-Hofland Groen'. Samen met buurtbewoners wordt Noord-Hofland bij het vervangen van het riool vergroend. Door de aanleg van buurttuinen, parken en groene zones die uitnodigen tot ontmoeten, spelen en ontspannen.
- In de aanpak van de wijk Adegeest blijft de gemeente vaart maken. Wij willen dat dit project snel afgerond wordt. De knippen die in de wijk zijn

besloten bij de Chopinlaan-Mozartlaan zijn wat ons betreft eerst tijdelijk. Na een evaluatie wordt gezien of ze permanent worden.

- Straatafval ontstaat mede door dumpen van afval naast containers of het niet goed afsluiten van bouwafval. Wij blijven de bermbrigadiers ondersteunen met middelen en waardering. We onderzoeken de mogelijkheden dat de gemeente vaker en actiever straatafval tegengaat. BOA's en toezichthouders spreken mensen hier actief op aan.
- Het ingezette klimaatadaptatiebeleid wordt met kracht voortgezet, dat betekent:
 - Op wijkniveau verder ontwikkelen van de maatregelen die nodig zijn om Voorschoten robuust te maken tegen de gevolgen van, hitte, droogte en water overlast. De aanleg van wadi's, aanpakken van versteende gebieden en plaatsen van bomen op schaduwarme plaatsen zijn typische voorbeelden.
 - Het versterken van het groen beleid met oog voor meer biodiversiteit en versterken van de groen infrastructuur. Nieuw beleid moet ervoor zorgen dat beleid en uitvoering beter aangesloten zijn.
 - Gericht acties zoals deelname samen met de inwoners aan een tegelwip wedstrijd, stimulering gebruik regentonnen en andere manieren om inwoners te stimuleren om hun tuinen te ontstenen, waterverbruik te minderen en meer biodiversiteit in te richten.
 - Stimulerend beleid waarin inwoners meer inspraak en eigenaarschap krijgen in het versterken van het groen, de bomenstructuur en aanplant in hun omgeving
 - We maken van het Burgemeester Berkhoutpark een officieel arboretum
 - Biodiversiteit (insecten, vogels, planten, bomen) wordt verder gestimuleerd bijvoorbeeld door minder te maaien en meer verschillende bomen, hagen en heesters te planten. Verstening van tuinen wordt ontmoedigd.
 - Wij willen dat de gemeente klimaatadaptatieve maatregelen echt aan de man brengt in de planontwikkeling. Daarbij willen we dat er voldoende kennis aanwezig is om initiatiefnemers te

overtuigen en via gedragsbeïnvloeding te doen bewegen over te gaan naar klimaatadaptief bouwen. Zodra de afspraken gemaakt zijn, willen wij dat deze goed worden geborgd in overeenkomsten met ontwikkelaars.

Afval- en grondstoffen en water

- We monitoren de resultaten van het afvalbeleid nauwkeurig, maar de hoeveelheid restafval moet sterk omlaag. Aanvullende prijs- of serviceprijken (inclusief deels variabele tarieven) zijn voor ons geen taboe, zolang inwoners voldoende ondersteund worden om hun afval te kunnen scheiden.
- Een variabel tarief is te overwegen, ook in combinatie met nascheiding van Plastics, Metaal en Drankenkartons. Het moet wel zorgvuldig en eerlijk ingevoerd worden en gepaard gaan met andere maatregelen die het makkelijk maken om gescheiden afval aan te bieden. De tariefstelling moet helder en eerlijk zijn en de communicatie moet op orde zijn.
- Er is met name bij bio-afval (etensresten en tuinafval) winst te behalen. Dat op haar beurt vereist overigens wel dat ook in een praktische oplossingen voor bewoners in hoogbouw zal moeten worden voorzien.
- Wij ondersteunen Dunea en werken samen in het *Integrale Waterketen Programma* van Holland Rijnland. We willen zuiniger met drinkwater omgaan.
- We vragen Dunea om een actieve campagne te starten om gebruik van kraanwater te verminderen met als stip op de horizon de landelijke doelstelling van 100 liter water per inwoner per dag.

3. Daadkrachtig, zelfstandig bestuur – Voorschoten in de regio

Wij zijn ervan overtuigd dat een bestuurlijk zelfstandige gemeente het beste fundament is voor een sterke gemeenschap. Met bestuurders die dicht bij de inwoners staan en weten wat er leeft in het dorp.

Een gemeenschap bouw je samen. Een zelfstandig Voorschoten.

Wij geloven in de kracht van mensen en gemeenschappen. Wij geloven dat wat ons verbindt, veel sterker is dan wat ons verdeelt. Samenleven gebeurt niet vanzelf, maar je ziet het overal om je heen. Een ouder of een jongere die jeugdtraining geeft bij de voetbalclub, buurtbewoners die samen het groen onderhouden, scholieren en ondernemers die meedoen aan maatschappelijke acties of een vriendelijke groet op straat. Een gemeenschap bouw je samen.

Een goede kwaliteit van dienstverlening is randvoorwaarde voor een zelfstandige gemeente. Dit vraagt dat wij investeren in ons ambtenarenapparaat. Om dat verantwoord te kunnen financieren, moet Voorschoten groeien in inwoneraantal.

Wij zijn een betrouwbare partner voor een effectieve en efficiënte samenwerking in de Leidse Regio. Dit betreft met name de samenwerking op grote en complexe thema's (energietransitie, jeugdzorg, gezondheidsbeleid, economie). De afgelopen raadsperiode zijn hiermee flinke stappen gezet en goede ervaringen opgedaan.

Wij staan voor een overheid die ondersteunt waar het nodig is en ruimte biedt waar dat kan. Denk aan een steuntje in de rug voor een buurtinitiatief of het eenvoudiger maken voor vrijwilligers om hun werk te doen. Maar, we geloven ook dat verantwoordelijkheid begint bij jezelf, in je eigen straat, je wijk of je vereniging.

Meer aandacht voor regionale samenwerking

Regionaal samenwerken is niet vrijblijvend. De Voorschotense raadsleden houden de ontwikkelingen op regionaal niveau nadrukkelijk in de gaten. Op veel gebieden moet worden samengewerkt. Dit vraagt om versterking van de transparantie en controle op deze samenwerking.

Een ambtelijk apparaat dat bij Voorschoten past

De gemeente is een herkenbare, benaderbare en betrouwbare partner in het leven van onze inwoners. Zij laat ruimte en geeft vertrouwen aan de samenleving om eigen initiatieven te nemen en verbindt inwoners door mogelijkheden te creëren voor ontmoeting en samenwerking. Ambtenaren die weten wat er in het dorp speelt en zich actief laten informeren, zijn cruciaal voor een goed werkende dienstverlening

Een ambtelijke organisatie is nooit klaar. Zij moet kunnen meebewegen met de ontwikkelingen in wetgeving en maatschappij en dat vraagt om investeren in mens en vastgoed. De basis is dat Voorschoten zelfstandig is en blijft.

Er zijn de afgelopen periode mooie stappen gezet met de ambtelijke organisatie. We willen deze ontwikkeling in positieve zin voortzetten. We willen dat de gemeente goede mensen aantrekt en behoudt. We hebben de voorkeur voor vaste medewerkers en willen inhuur alleen op gerichte plekken inzetten. Het behalen van de maatschappelijke opgaven als woningbouw of de energietransitie mogen niet lijden onder een gebrek aan capaciteit.

Participatie – vroegtijdig met een standaardproces en afstemmen op doel

Participatie van inwoners kan het draagvlak en het begrip voor een nog te nemen besluiten vergroten. Het vertrouwen van de burgers in de overheid moeten wij op lokaal niveau verbeteren en bestendigen. Met verordeningen en beleid ben je er niet. Je moet hier actief aan werken en een structuur geven waar de gemeentelijke organisatie en de inwoners rekening mee kunnen houden.

De gemeente geeft het goede voorbeeld en start participatie al in de conceptuele fase met Voorschotenaren, bedrijven en maatschappelijke organisaties bij gemeentelijke ontwikkelingen met grote impact. Ontwikkelaars en particulieren moeten aantonen dat zij op een zorgvuldige manier hebben voldaan aan de participatieverplichting en Voorschotenaren, belanghebbenden, bedrijven en maatschappelijke organisaties voldoende hebben meegenomen in de ontwerpfase van een initiatief.

Duidelijkheid in de gemeentefinanciën

Het Rijk verschaft gemeenten weinig stabiliteit op het gebied van financiën, wat leidt tot grote financiële onzekerheid. Veel gemeenten moeten bezuinigen op zwembaden, bibliotheken en andere publieke voorzieningen. Dit betekent een bezuiniging op gemeenschapszin en saamhorigheid. Veel van onze uitdagingen vragen om gezamenlijke oplossingen van lokale, regionale, landelijke en Europese bestuurders. Het CDA wil meer geld voor gemeenten. De gemeenteraad heeft daar helaas geen invloed op. Wel kunnen we lokaal verstandige keuzes maken met de beperkte middelen die we hebben.

Onze plannen

- Elk onderzoek laat zien: fuseren leidt tot hogere kosten en slechtere dienstverlening aan burgers. Ook zet het de politiek op grotere afstand van bewoners. Wij staan pal voor de zelfstandigheid van Voorschoten. We zien dat niet als doel op zich, maar als een opgave. Een zelfstandig Voorschoten moet afspraken nakomen in de regio en kwalitatief goede diensten leveren aan haar inwoners.
- We ondersteunen initiatieven voor saamhorigheid en leefbaarheid.
- Het actief stimuleren en ondersteunen van bewonersinitiatieven en inwonerparticipatie.
- We geloven in de kracht van mensen. Initiatieven van inwoners om hun eigen dorp, wijk of straat mooier, veiliger of leefbaarder te maken verdienen ondersteuning.
- Wij willen dat onze ambtenaren dicht bij de bewoners, de wijk en de ondernemers staan. Elke wijk krijgt één aanspreekpunt dat direct contact onderhoudt met bewoners van de wijk. Zo houdt de gemeente korte lijnen en weet ze goed wat er speelt.
- We doen recht aan ieder mens. De gemeente is de eerste overheid: de overheid die het dichtst bij mensen staat en aanwezig is in de eigen leefomgeving. De gemeente houdt bij de uitvoering van haar taken contact met medeoverheden en andere stakeholders.

- Nieuwe medewerkers van de gemeente krijgen een introductie over Voorschoten. Zo ontmoeten ze Voorschotenaren, ondernemers en organisaties die actief zijn in hun domein.
- Nieuwe inwoners krijgen een welkomstpakket en een bezoek aan het gemeentehuis aangeboden. In het welkomstpakket zit een informatieboek over maatschappelijke organisaties, verenigingen en contactpersonen.
- Werken bij een gemeente betekent werken voor de gemeenschap. We vinden het belangrijk dat ambtenaren, raadsleden en wethouders benaderbaar en zichtbaar zijn. Wij staan achter het stimuleren van ambtenaren om als vrijwilliger deel te nemen aan de samenleving zoals de vrijwillige brandweer, reservisten en helpen bij NLDoeit.
- We communiceren als betrouwbare overheid helder over keuzes en beleid, over wat kan en wat niet kan.
- We leggen beslissingen altijd uit in begrijpelijke taal.
- We verlagen de regeldruk voor eenvoudige vergunningen. Aanvragen voor maatschappelijke initiatieven maken we zo eenvoudig mogelijk.
- We maken afspraken in de regio over asielopvang en huisvesting. Zo kunnen wij met onze buurgemeenten de mogelijkheden benutten voor spreiding van doelgroepen en onderlinge uitwisseling van deze te huisvesten doelgroepen. Zo kunnen wij zorgdragen voor een bij onze gemeenschap passende asielopvang en huisvesting.

4. Samen sterk voor een levendige en toekomstbestendige economie

Een gezonde lokale economie is een belangrijke basis voor een sterk Voorschoten. Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid, levendigheid en voorzieningen. Wij koesteren hun inzet en willen hen de ruimte geven om te ondernemen.

Verbeteren contact met ondernemers

Wij koesteren hun inzet en willen hen de ruimte geven om te ondernemen. Waar regelgeving te complex is, helpen wij om belemmeringen weg te nemen en initiatieven mogelijk te maken.

Wij blijven nauw in contact met onze ondernemers en ondersteunen hen waar nodig, zodat zij kunnen blijven bijdragen aan een vitaal en veerkrachtig dorp. We willen niet alleen visie en beleid maar ook voor de economie echt actie. We willen concrete stappen zetten die uitvoerbaar zijn in de komende raadsperiode. Wij willen in al het beleid een concrete uitvoeringsparagraaf met benodigde middelen zien.

Wij koesteren ons dorpscentrum en investeren in moderne winkelgebieden

Ons warme, pittoreske dorpscentrum maakt Voorschoten uniek. Daar willen wij in investeren. Met de vaststelling van de centrumvisie is er perspectief gebracht in de toekomst van het dorpscentrum van Voorschoten. Wij willen dat hierop wordt doorgepakt. Wij willen een aantrekkelijk centrum waar inwoners van alle leeftijden graag winkelen, werken en elkaar ontmoeten. Leegstand pakken wij actief aan door samen met de ondernemers, vastgoedeigenaren en bewoners leegstandsbeleid te ontwikkelen. De drie winkelcentra – het dorpscentrum met nieuw cultureel centrum in de Kruispuntkerk, Noord-Hofland en de Van Beethovenlaan – verdienen structurele aandacht en ondersteuning. Een goede samenwerking tussen ondernemers en gemeente is hierbij essentieel.

Wij streven naar een centrum met een warm en vertrouwd karakter, passend bij het dorpse leven van Voorschoten.

Duurzame en slimme bedrijvigheid

Wij stimuleren samenwerking tussen bedrijven op onze bedrijventerreinen. Wat voor het ene bedrijf restmateriaal is, kan voor het ander een waardevolle grondstof zijn. Zo versterken we de circulaire economie en benutten we elkaars kansen. Daarnaast moedigen wij bedrijven aan om slim om te gaan met energie en ruimte – bijvoorbeeld door gezamenlijk gebruik van netcapaciteit of

restwarmte. Bedrijventerreinen maken we groener en biodiverser, wat zorgt voor een prettige werkomgeving en een gezonde leefomgeving voor iedereen.

Onze plannen

Bereikbaarheid en leefbaarheid

- Wij willen dat Voorschoten goed bereikbaar blijft voor bewoners, bedrijven en bezoekers.
- Het centrum blijft toegankelijk voor ondernemers en leveranciers, ook als de auto minder ruimte krijgt in het straatbeeld.
- We zorgen voor voldoende parkeergelegenheid en een goede balans tussen autoverkeer, fietsers en voetgangers. Op het Treubplein zorgen we voor voldoende permanente parkeerplaatsen in balans met de ruimte die nodig is voor de winkeliers en de herontwikkeling van het plein zelf.

Moderne winkelgebieden

- We investeren in de drie winkelgebieden – het dorpscentrum, Noord-Hofland en de Van Beethovenlaan – en zien deze als onderdeel van de lokale gemeenschap.
- Samen met ondernemers en de centrummanager ontwikkelen wij leegstandbeleid. We pakken leegstand aan door pandeigenaren uit te dagen om dit zelf aan te pakken. Lukt dat niet, dan willen wij de mogelijkheden voor handhaving onderzoeken en actief handhaven tegen versnippering van winkelgebieden. Winkels bij voorkeur alleen in de winkelgebieden.
- We hebben een centrummanager die actief meewerkt aan het versterken van de winkelgebieden door met een beperkt mandaat snel te kunnen werken aan knelpunten voor ondernemers.
- We knappen winkelcentra op, onderhouden ze goed en zorgen voor aantrekkelijke openbare ruimte.

Sterke en duurzame bedrijventerreinen

- We investeren in onze bedrijventerreinen en stimuleren samenwerking tussen bedrijven.
- We handhaven actief op leegstand en ongewenst gebruik en versnippering van winkelgebieden en bedrijventerreinen. We willen dat er in onze bedrijventerreinen voldoende ruimte blijft voor de maak- en aannemersbedrijven.
- We zetten in op regionale samenwerking en steunen de oprichting van een **Regionale OntwikkelingsMaatschappij (ROM)** om onze bedrijventerreinen toekomstbestendig te maken.
- Wij helpen de ondernemers om hun samenwerking te verbeteren, bijvoorbeeld in een Bedrijven Investerings Zone (BIZ). Je investeert niet alleen in bedrijventerreinen met het vaststellen van een ontwikkelvisie alleen, maar wij willen dat er nu al wordt gehandhaafd op leegstand en op gebruik. De basis moet op orde, een bedrijventerrein is alleen voor bedrijven.
- We onderzoeken waar ondernemers meer ruimte kunnen krijgen voor vergunningvrije activiteiten, bijvoorbeeld buiten het beschermd dorpsgezicht.

Ondernemersvriendelijke gemeente

- We richten één **centraal steunpunt voor ondernemers** in, zodat bedrijven snel en goed geholpen worden. Een vast contactpersoon met voldoende mandaat om problemen op te kunnen lossen.
- We verminderen (in samenhang met Europese en landelijke inzet) de regeldruk en maken lokale aanbestedingen toegankelijker voor kleine ondernemers.
- We betrekken lokale bedrijven vaker bij gemeentelijke opdrachten en stimuleren maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- Een bedrijf dat uitblinkt in duurzaamheid en maatschappelijke betrokkenheid verdient een **“Groene Parel van Voorschoten”**. Wij gaan met dit idee in gesprek met ondernemers over Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

Toerisme en recreatie

- Wij zijn van mening dat juist het centrum een mooie plek is voor B&B en een klein boutiquehotel. Voorschoten is een mooie plek om te vertoeven en als uitvalsbasis te gebruiken voor de regio.
- Het CDA ondersteunt initiatieven om het historisch erfgoed meer te verbinden met recreatie en toerisme.
- Wij willen blijvende aandacht voor toeristische fiets- en wandelroutes door Voorschoten. We willen dat er in Voorschoten gestopt kan worden voor een lang of kort gastvrije ontvangst.

Duurzame en circulaire economie

- We stimuleren de **deeleconomie** en ondersteunen initiatieven voor delen en hergebruiken.
- We helpen pandeigenaren met verduurzaming van hun vastgoed, door het leggen van contacten en geven van informatie.
- Bedrijven worden gestimuleerd om circulair te werken: gebruik van elkaars reststromen, gedeelde energievoorzieningen en biodivers ingerichte bedrijventerreinen.

5. Zorgzame en weerbare samenleving

Wij staan voor een veilige, betrokken en weerbare samenleving in Voorschoten, waarin mensen voor elkaar zorgen en een beroep op elkaar kunnen doen in geval van nood. Verantwoordelijkheid begint bij jezelf. In je eigen straat, je wijk of je vereniging. De gemeente biedt ruimte en ondersteunt waar het nodig is.

Vitaal verenigingsleven

Wij zijn trots op ons rijke verenigingsleven waarin jonge en oude generaties met elkaar samenkomen om te genieten van sport, cultuur en andere activiteiten.

Sport en beweging brengen mensen samen en vormen een belangrijke investering in onze gezondheid. Het CDA heeft zich in de afgelopen periode succesvol ingezet voor de totstandkoming van het sportaccommodatiebeleid. Dit beleid is gericht op laagdrempelige en betaalbare sportvoorzieningen, zodat sport toegankelijk is voor alle leeftijden en achtergronden. Verenigingen kunnen bouwen op dit beleid met heldere langjarige afspraken.

De aanleg van de nieuwe atletiekbaan is daarvan een mooi en tastbaar resultaat.

Wij zijn ook erg blij met het genomen besluit om een nieuw zwembad en sporthal te bouwen in een sportcentrum.

Naast sporten in verenigingsverband, doen veel mensen dat ook in onze parken en de natuur. Daarom investeren wij in een uitnodigende buitenruimte, bijvoorbeeld met meer hardlooproutes, goede wandelpaden en buiten sportvoorzieningen, waar jong en oud kunnen bewegen en elkaar kunnen ontmoeten.

Daarnaast heeft Samen Gezond Voorschoten een belangrijke rol om samen met verenigingen en anderen ervoor te zorgen dat inwoners van Voorschoten in beweging blijven en zo mentaal en fysiek, gezond opgroeien, leven en ouder worden.

Ook de cultuurverenigingen dragen bij aan onze gemeenschapszin en weerbaarheid en verdienen daarom ondersteuning door de gemeente. Het CDA heeft zich in de afgelopen jaren succesvol ingezet voor een Cultureel Centrum in het hart van ons dorp: de Kruispuntkerk. Ook onze bibliotheek heeft een centrale rol in ons dorp. Deze loopt in veel ontwikkelingen voorop in de regio. Ze heeft een sociale en educatieve functie in ons dorp. Onze gemeente heeft een zorgtaak voor onze bibliotheek.

Voor het CDA zijn vrijwilligers goud waard

Vrijwilligers geven kleur aan Voorschoten, houden bijvoorbeeld sportverenigingen en buurthuizen en culturele organisaties draaiend en laten de samenleving bloeien.

Vrijwilligers worden soms zwaar belast en zijn in een vergrijzende samenleving meer dan ooit nodig. Tegelijkertijd biedt de vergrijzing ook kansen: verzilver een gouden generatie!

Zorgen doen we samen

Omkijken naar en zorgen voor elkaar is de basis voor een sterke sociale samenleving met aandacht voor mensen in omstandigheden waar hulp nodig is. Zorg voor inwoners moet dichtbij, menselijk en betaalbaar zijn. De gemeente kan hier niet alleen voor zorgen. Dat gebeurt samen met Voorschoten voor elkaar, de Voedselbank, kerkelijke organisaties, buurthuizen en alle andere maatschappelijke organisaties en initiatieven in Voorschoten.

Met actieve betrokkenheid van deze organisaties is gewerkt aan een beleidsplan sociaal domein (besloten door de Raad), waarop in de komende jaren kan worden voortgebouwd. Wij vragen ruim baan voor de professional en vrijwilliger. In dit kader wordt mede naar aanleiding van de evaluatie in 2023 ook voortgebouwd aan de positie van onze brede welzijnsorganisatie Voorschoten voor elkaar (VVE).

Bij de zorg staat voor het CDA, preventie centraal om gezondheidsproblemen vroegtijdig aan te pakken en zo de druk op de zorg te verlichten. Voorkomen is beter dan genezen. Met steun van het CDA zijn voor de komende jaren extra middelen gereserveerd voor vroegsignalering, ondersteuning van preventieve maatregelen door verenigingen, welzijnsorganisaties en vrijwilligers en een maatwerkbudget voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum.

Het CDA wil dat de samenhang tussen wonen, zorg en dagbesteding weer nadrukkelijker aandacht krijgt. Er is een grote behoefte binnen onze

vergrijzende samenleving en de gemeente moet initiatieven ondersteunen en mogelijk maken.

Er komen steeds meer zorgaanbieders bij. Dit maakt het noodzakelijk goed te inventariseren waar behoeften liggen en wat betrouwbare partners zijn. Het CDA kiest voor stabiliteit, langjarige contracten en duidelijke afspraken tussen gemeente en zorgaanbieders. Dit maakt de kans op zorgfraude of veel te hoge facturen kleiner.

De zorg voor een ernstig zieke in de allerlaatste fase van zijn/haar ziekte kan in de thuissituatie zo zwaar worden dat voor zowel patiënt als thuis van een niet meer houdbare situatie sprake is. Opname in een **hospice**, een kleinschalige locatie met een warme sfeer, waar een liefdevol en veilig thuis wordt geboden is dan soms een uitweg. Een hospice wil ongeneeslijk zieken in de laatste fase van hun leven zo comfortabel mogelijk opvangen, begeleiden en verzorgen. Voorschotenaren kunnen in zo'n situatie aankloppen bij het nabije hospice in *Wassenaar*. Dit hospice is een aanvulling op de al aanwezige zorg voor ongeneeslijk zieken in de regio. En vervult ook voor onze inwoners in aangewezen situaties een belangrijke functie. De gemeente Voorschoten draagt hier financieel aan bij. Wij vinden dit waardevol en willen dat dit ook in de toekomst zo blijft.

Wij staan voor een adequaat en sociaal minimabeleid

Soms gaat schuldenproblematiek op een hardnekkige wijze samen met werkloosheid, gezondheidsklachten en armoede. Het CDA heeft oog en hart voor onze inwoners die hiermee te maken hebben.

De overheid is het schild van de zwakken. Tegelijkertijd zorgen we ervoor dat iemand uiteindelijk op eigen benen kan staan. Een baan is nog altijd de beste garantie op waardigheid en deelname in de samenleving. Wanneer dat niet lukt, wordt geholpen aan een zinvolle dagbesteding. Wij laten niemand vallen.

Juist voor de minima moet Voorschoten bereikbaar, sterk en sociaal zijn.

De zekerheid van een inkomen is noodzakelijk bij gezond leven en opgroeien.

Mede op initiatief van het CDA worden sinds 2023 de Voorschoten Awards

uitgereikt om vrijwilligers, sporters en cultuurbecoefenaars die zich inzetten voor Voorschoten in het zonnetje te zetten.

Een veilig en weerbaar Voorschoten

Preventie en veiligheid gaan hand in hand. Door met name te investeren in kwetsbare jongeren voorkomen we overlast en criminaliteit en geven wij hen kans op een betere toekomst. Nauwe samenwerking tussen (jeugd)zorg en veiligheid is hierbij belangrijk.

Wij zijn trots op de brandweervrijwilligers, politiemedewerkers en boa's die met een preventieve en stevige inzet Voorschoten veilig houden.

Een veilige samenleving gaat verder dan het inzetten van handhaving en politie. Ook de samenleving zelf heeft een grote rol om (sociale) veiligheid te waarborgen. Een mooi voorbeeld van omzien naar elkaar.

De overheid zal in crisissituaties niet altijd direct te hulp kunnen schieten. Het is belangrijk dat inwoners en ondernemers zich daarop voorbereiden. Weerbaarheid is meer dan het in huis hebben van een noodpakket: wij zijn in noodsituaties op elkaar aangewezen.

Onze plannen

Zorg en ondersteuning

- Wij gaan door met de Voorschoten Awards.
- We blijven investeren in onze sportvoorzieningen. We evalueren het bestaand beleid. Geen marktconforme huur voor verenigingen.
- We behouden en moderniseren **het zwembad** in ons dorp.
- De Kruispuntkerk wordt ons Cultureel Centrum voor toneelvereniging, muziekverenigingen, het filmhuis, het Taal café en andere evenementen met expositieruimte voor de Kunstkring en andere culturele uitingen.
- Subsidies worden geïndexeerd.

- Wij willen toekomstgericht vrijwilligersbeleid gericht op de erkenning van het vele werk van vrijwilligers. Vraag en aanbod worden beter op elkaar aangesloten. Wij steunen het werk van Voorschoten voor Elkaar en Samen Gezond Voorschoten.
- We willen beter samenwerken met maatschappelijke- en welzijnsorganisaties. Organisaties kunnen een beroep doen op de gemeente om mensen te bereiken. Vooral in de wijken waar dat echt nodig is. Er is behoefte aan een **brede welzijnsorganisatie** die stevig staat en lokaal verankerd is.
- Het CDA is voor een sociaal en rechtvaardig minimabeleid. We letten op alleenstaanden, ouderen, maar ook gezinnen en vooral kinderen. Wij vinden solidariteit daarbij belangrijk. Voor ons blijft de overheid ook het schild van de zwakken, ook als het even tegenzit.
- Wij ondersteunen initiatieven voor een hospice voor een menselijke zorg in de laatste levensdagen.
- Wij investeren in meer en betere preventie. (Opvoed)cursussen voor ouders, fysiek mogelijk in Voorschoten. Voor hen die jeugdzorg nodig hebben, hoort dat er ook te zijn.
- We willen dat de zorg echt mensen helpt. De schaarse zorgmiddelen (financiën en mensen) vragen om kleinschalige concentratie van GGZ-patiënten. Goede huisvesting, zorg en dagbesteding bieden.
- De programma's van Samen Gezond Voorschoten helpen mensen bij het maken van gezonde keuzes. Op school en in de wijk. Wij blijven dit ondersteunen.
- Wij zetten ons ook samen in om eenzaamheid te bestrijden. We vergroten de bewustwording ervan. We vragen hier extra aandacht voor van onze inwoners rondom feest- en vakantiedagen. Wij denken daarbij aan de eenzaamheid onder jongeren. Jongerenwerk van Voorschoten Voor Elkaar vormt hierin de spil.
- Maar ook onder ouderen is veel eenzaamheid. Ouderen spelen een belangrijke rol binnen ons verenigingsleven: verzilver een gouden generatie.
- Wij waarderen en ondersteunen mantelzorgers door het bieden van respijtzorg. Wij ondersteunen voorzorgcirkels, zodat groepen inwoners elkaar kunnen ondersteunen wanneer dat nodig is.

- Geen ingewikkelde formulieren, maar daadwerkelijke hulp voor onze minima. Wij willen de beslisbevoegdheden van ambtenaren daarom flexibeler maken. Zo is maatwerk mogelijk.
- De basisvoorzieningen blijven voor iedereen toegankelijk. We versimpelen de regels, begeleiden en ondersteunen mensen. Wij helpen onze verenigingen bij het signaleren en doorverwijzen van mensen die hulp kunnen gebruiken naar de gemeente of maatschappelijke organisaties.
- De gemeente brengt een brochure uit die aan alle (nieuwe) Voorschotenaren wordt verstrekt. Juist aan mensen die zich niet durven te laten zien.
- Gerichte cursussen, formulieren brigades, steunouders en taalmaatjes helpen mensen om krachtig in het leven te staan en onderdeel te zijn van een weerbare samenleving.

Veiligheid en weerbaarheid

- We zetten in op preventie bij de aanpak van (jeugd)criminaliteit. Een stevige aanpak wordt gecombineerd met gesprekken met ouders van overlast gevende jongeren. Dit werkt alleen als alle maatschappelijke en kerkelijke organisaties goed samenwerken.
- Wij willen dat iedereen zich veilig voelt in de openbare ruimte. Dit vraagt om blijvende aandacht voor sociale veiligheid in de buitenruimte en het geven van aandacht aan veiligheid op scholen.
- Een veilige openbare ruimte betekent ook een goed verlichte openbare ruimte. Momenteel zijn sommige delen van Voorschoten niet goed verlicht, waardoor mensen zich er in de avond onveilig voelen. Wij willen dat verbeteren.
- Wij pleiten voor een volwaardige politiepost in Voorschoten, waar de wijkagenten met de BOA's goed met elkaar kunnen blijven werken. Wij juichen de mogelijke komst van een politiebureau toe. Wij willen investeren in de BOA's.
- Wij staan voor behoud van de brandweerkazerne en steunen onze brandweervrijwilligers

- We pakken ondermijnende criminaliteit integraal aan door goede samenwerking tussen politie, justitie en andere instanties, onder regie van de burgemeester.
- We ondersteunen veiligheidsinitiatieven van inwoners, zoals buurtpreventieteams of -apps, zodat inwoners zich veilig voelen in de openbare ruimte.
- We ondersteunen inwoners en ondernemers in het verbeteren van hun digitale veiligheid, door het organiseren van voorlichtingsavonden en campagnes. Zo gaan we de impact van digitale criminaliteit tegen door criminelen het zo moeilijk mogelijk te maken.
- Wij willen dat de gemeente buurten, verenigingen en ondernemers aanmoedigt om het gesprek aan te gaan over weerbaarheid en gezamenlijk zich voorbereiden actie te ondernemen op het tijdelijke uitvallen van voorzieningen of andere problemen in crisissituaties.

6. Verantwoord begroten

Voorschoten staat er financieel goed voor. Dat willen we graag zo houden. Investeren in de voorzieningen is goed en moet verantwoord geschieden.

Zorgvuldig investeren

Met onze plannen willen wij zorgvuldig investeren in de Voorschotense Samenleving. Een nieuwe atletiekbaan, een nieuwe toekomst voor Het Wedde met een sporthal, nieuwbouw voor basisscholen. Dit alles kost geld. Dit is belastinggeld opgebracht door Voorschotenaren en bedrijven. Wij zien ook dat Voorschoten gaat groeien en dat door deze demografische ontwikkeling, de bijdrage uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de OZB zullen stijgen.

Voorschoten staat er financieel goed voor. Uiteindelijk zijn we er voor de belangen van de bewoner, waarbij het huishoudboekje goed wordt beheerd.

Afgelopen periode zijn veel grote ontwikkelingen gestart. Wij willen dat deze ontwikkelingen eerst worden afgerond voordat er wordt gestart aan de uitvoering van nieuwe projecten. Wij willen dat het langetermijn investeringsplan rekening houdt met de capaciteit van de gemeentelijke organisatie, waarbij onze financiën leidend zijn.

Wij blijven kritisch op waar Voorschoten geld aan uitgeeft. Tegelijkertijd willen wij belangrijke investeringen doen in Voorschoten. Wij zullen altijd voorwaarden stellen die ervoor zorgen dat de gemeente in controle blijft. Wij willen onze voorzieningen op een goed peil krijgen en daardoor vinden wij een tijdelijke toename van de schuldquote toegestaan om dit te bereiken. Op de lange termijn verwachten wij dat deze investeringen belangrijke maatschappelijke en economische rendementen zullen opleveren. Ondernemers willen zich vestigen in een aantrekkelijk centrum en bij een zelfstandig Voorschoten hoort een modern, duurzaam gemeenschapshuis. Dit in combinatie met de voorspelde bevolkingsgroei maakt dat deze investeringen een tijdelijke toename van de schuldquote rechtvaardigen. Er is geen sprake van ongelimiteerd budget. Bij elk plan zullen wij ons inzetten op het in samenwerking met alle politieke partijen vinden van een bekostiging van projecten.

Het CDA staat voor een ambitieus en zorgvuldig begrotingsbeleid dat investeert in de toekomst, maar ook sluitend is voor nu en de lange termijn.

Alleen door te sparen kan je weerstands- vermogen opbouwen

De overheid is geen kassa waar de waan van de dag de behoefte bepaalt. Meevallers hoeven niet gelijk uitgegeven te worden, maar kunnen ook verantwoord worden besteed. Wij willen zorgen voor voldoende reserves voor onverwachte tegenvallers (weerstandsvermogen) en sparen voor gewenste investeringen.

Het eerlijke verhaal

Wij staan voor het eerlijke verhaal. Iedereen moet op een redelijk niveau bijdragen, alleen zo kunnen wij het voorzieningenniveau op peil houden. Deze lasten kunnen niet omlaag. Het CDA wil dat eventuele bezuinigingen de belangen van de kwetsbaarste inwoners niet schaadt.

Vakkennis raadsleden

Het controleren van de begroting is één van de belangrijkste taken van de gemeenteraad. Dit is specialistisch werk. Wij vinden dan ook dat raadsleden de kans moeten krijgen om hun kennis op peil te hebben en te houden. Door middel van trainingen en begeleiding door gemeentelijke adviseurs kan dit worden geboden.

De rekenkamer is cruciaal

De Rekenkamer Voorschoten, Wassenaar, Oegstgeest en Leidschendam-Voorschoten doet onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde beleid. De rekenkamer doet aanbevelingen hoe het college en de raad de taken beter kunnen uitvoeren. Het CDA is dan ook blij dat de rekenkamer dit werk voor Voorschoten doet. Wij willen een versterking van de Rekenkamer en meer aandacht voor hun onderzoeken, inzichten en de lessen die zij formuleren.

Onze plannen

- Wij willen de OZB voor bewoners gelijk houden. De OZB is al hoog in vergelijking met andere gemeenten.
- Vergeleken met de regio kent Voorschoten hoge inwonerslasten. Wij willen daarbij de balans tussen de OZB niet-woningen en OZB voor woningen scherp in de gaten houden.
- Datzelfde geldt voor afvalstoffenheffing en rioolheffing. Deze zijn in de regel kostendekkend, maar vergeleken met andere gemeenten zeer hoog. Kostendekkendheid hoort voorop te staan, maar alleen indien verlaging verantwoord en uitlegbaar is, zijn wij hier voorstander van.
- Investeren in voorzieningen betekent dat we een hogere schuldquote accepteren waarbij we verantwoord aflossen. Effecten van de fluctuaties

in rentelasten willen we zoveel mogelijk beperken door rentes (bij voorkeur) voor lange termijn vast te leggen.

- Het weerstandsvermogen is geen sluitpost, maar behoort wat het CDA betreft op peil te blijven.
- Voor de begroting blijven de criteria zoals de VNG voorschrijft leidend. Daarover valt met het CDA niet te onderhandelen.
- Het CDA is geen voorstander van betaald parkeren. Dit levert bovendien maar zeer beperkt extra middelen op, terwijl ook extra investering nodig zijn en het kan ten koste gaan van het centrum.
- Veel duurzaamheidsprojecten kennen subsidie. Ook Europees is het mogelijk om aanzienlijke subsidies binnen te slepen. Wij willen dat de gemeente (in samenwerking met de regio) extra inzet om Europese en landelijke subsidies binnen te halen. Dat helpt de Voorschotense belastingbetaler.
- De kosten voor vergunningen en leges zijn in Voorschoten zeer hoog vergeleken met andere regiogemeenten. Wij willen kritisch kijken of deze leges kostendekkend zijn. Vergunningen en leges zijn voor het CDA geen sluitpost op de begroting, maar moeten te verantwoorden zijn aan de bewoner.